תצוה-זכור תשפ"ג

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון ש"נ

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חַסְדֵי ה' יִתְבָּרַךְ, אֲנַחְנוּ אוֹחֲזִים בְּפָרָשַׁת **תְּצַוֶּה**, וְהַשַּׁבָּת הִיא שַׁבָּת פָּרָשַׁת **זָכוֹר**, כַּמָּה יָמִים לִפְנֵי קְדֻשַּׁת יְמֵי **פּוּרִים**, שֶׁהֵם יָמִים מְיֻחָדִים מְאֹד בַּשָּׁנָה.

עַל יוֹם כְּפּוּרִים כָּתוּב (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ, פֶּרֶק א) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קלט, טז) "**יָמִים יֻצָּרוּ וְלוֹ אֶחָד בָּהֶם" – יוֹם אֶחָד בַּשָּׁנָה יֶשְׁנוֹ, וְהוּא יוֹם כִּפּוּרִים לְיִשְׂרָאֵל**, שֶׁהוּא יוֹם מְיֻחָד בַּשָּׁנָה שֶׁבּוֹ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל נִכְנָס 'לִפְנַי וְלִפְנִים' עִם הַקְּטֹרֶת, וְזֶה לֹא הָיָה בְּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה, הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לֹא הָיָה נִכְנָס לְתוֹךְ קָדְשֵׁי הַקָּדָשִׁים אֶלָּא רַק בְּיוֹם אֶחָד בְּשָׁנָה, וְהוּא יוֹם כִּפּוּרִים, שֶׁאָז הוּא הָיָה מַקְטִיר אֶת הַקְּטֹרֶת, וּמַזֶּה אֶת הַדָּם שֶׁל הַקָּרְבָּנוֹת וְכוּ'.

וְהִנֵּה אִיתָא בְּתִקּוּנֵי זֹהַר (תִּקּוּן כא, דַּף נז:): **יוֹם כִּפּוּרִים הוּא כְּ–פּוּרִים – כְּמוֹ יוֹם פּוּרִים**; מְדַמִּים וּמַשְׁוִים אֶת יוֹם כִּפּוּרִים לְיוֹם פּוּרִים, נִמְצָא אֲפוּא, שֶׁכְּשֶׁמְּדַבְּרִים מִקְּדֻשַּׁת פּוּרִים זֶה מַשֶּׁהוּ שֶׁהוּא בִּבְחִינַת 'לִפְנַי וְלִפְנִים', וְכִדְאִיתָא בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים (שַׁעַר הַכַּוָּנוֹת פּוּרִים דְּרוּשׁ א) שֶׁהָאוֹר שֶׁיּוֹרֵד בְּיוֹם פּוּרִים אֵין כְּדֻגְמָתוֹ בְּשׁוּם זְמַן אַחֵר, גַּם לֹא בְּשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים.

אֲבָל, יוֹם פּוּרִים הוּא לֹא יוֹם הָאָסוּר בַּעֲשִׂיַּת מְלָאכָה, אֲבָל פְּנִימִיּוּת קְדֻשָּׁתָהּ נַעֲלֵית וְנִשְׂגָּבָה עַד מְאֹד, וְאַדְרַבָּה, דַּיְקָא מֵחֲמַת שֶׁזֶּה דָּבָר כָּל כָּךְ עָדִין וּמְעֻלֶּה, לָכֵן מִבַּחוּץ זֶה מְלֻבָּשׁ עִם תַּחְפֹּשֶׂת הַמַּסְתֶּרֶת אֶת פְּנִימִיּוּת הַדָּבָר הָאֲמִתִּי, וְהַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה מֻסְתָּר עִם כָּל מִינֵי שְׁתִיָּה וְכוּ', **וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׂכֶל הוּא מִסְתַּכֵּל לִפְנִים מִכָּל הַמְּחִצּוֹת הָאֵלּוּ וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ כָּאן קְדֻשָּׁה גְּנוּזָה! וְאִם אָדָם יוֹדֵעַ לְנַצֵּל אֶת זֶה כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ זוֹכֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֶׂפַע לְכָל הַשָּׁנָה – שֶׂפַע רוּחָנִי וְשֶׂפַע גַּשְׁמִי! אֱצֶל צַדִּיקִים, יוֹם פּוּרִים הָיָה יוֹם מְאֹד מְאֹד מְסֻגָּל לִפְעֹל בּוֹ יְשׁוּעוֹת!**

בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ע"ד, רַבֵּנוּ זַ"ל מְדַבֵּר מִקְּדֻשַּׁת פּוּרִים וּפָרָשַׁת פָּרָה וְכוּ', וְרַבֵּנוּ מְסַיֵּם שָׁם: **כִּי פּוּרִים**

הוּא דֶּרֶךְ לְפֶסַח, שֶׁיִּהְיוּ יְכוֹלִים לִהְיוֹת נִזְהָרִין מֵחָמֵץ (וּפֶסַח בְּאֶמְצַע הָעִנְיָן וְלֹא גְּלָה יוֹתֵר), כִּי בַּתְּחִלָּה הָיוּ כָּל הַהַתְחָלוֹת מִפֶּסַח, וְעַל כֵּן כָּל הַמִּצְווֹת הֵם זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרַיִם, וְעַכְשָׁו... (וְלֹא סַיִּם).

רַבֵּנוּ לֹא סִיֵּם אֶת דְּבָרָיו, וּמֵחָמַת שֶׁרַבֵּנוּ דָּבָר אָז מִקְדֻּשַׁת פּוּרִים, פֵּרְשׁוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁ"וְעַכְשָׁו" כָּל הַהַתְחָלוֹת הֵן מִפּוּרִים, כִּי בְּפוּרִים מִתְגַּלִּית כָּזֹאת קְדֻשָּׁה שֶׁאָדָם יָכוֹל מַמָּשׁ לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְקַבֵּל בְּעַצְמוֹ הִתְעוֹרְרוּת לְכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ!

לְמוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל הָיָה תַּלְמִיד בְּשֵׁם רַבִּי נָתָן בֶּן רַבִּי יְהוּדָה זַ"ל, וְהוּא שָׁמַע מִפִּי רַבּוֹ מוֹהַרְנַ"תְ שֶׁאָמַר: "**וְעַכְשָׁו כָּל הַהַתְחָלוֹת הֵם מֵרַבֵּנוּ**" (׳נְתִיב צַדִּיק׳, מִכְתָּב יא), כִּי מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַתְחִיל לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הוּא מֻכְרָח לְהַגִּיעַ לְרַבֵּנוּ.

וּבֶאֱמֶת, שְׁנֵי הַ"וְעַכְשָׁו" הַלָּלוּ מְקֻשָּׁרִים יַחְדָּיו בְּקֶשֶׁר אַמִּיץ וְחָזָק, כִּי הַהַתְחָלוֹת הֵן מִפּוּרִים וְהַהַתְחָלוֹת הֵם מֵרַבֵּנוּ זַ"ל, וְזֶה תָּלוּי בָּזֶה, וּכְמוֹ שֶׁמְּקֻבָּל אֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהֶחָג שֶׁל רַבֵּנוּ זֶה פּוּרִים; אָכֵן הָעִנְיָן שֶׁל רַבֵּנוּ זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲבָל אִם מְדַבְּרִים מֵחַג שֶׁהוּא יוֹם שִׂמְחָה, זֶהוּ הֶחָג שֶׁל רַבֵּנוּ, כִּי הֲרֵי רַבֵּנוּ דִּבֵּר עַל כָּל הַשָּׁנָה שֶׁ"מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד" (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן כד), וְכָל שֶׁכֵּן "מִשֶּׁנִּכְנַס אֲדָר" שֶׁאָז "מַרְבִּין בְּשִׂמְחָה" (תַּעֲנִית כט.), וּכְשֶׁמַּגִּיעִים לְפוּרִים זֶה הַשִּׂיא וְהַפְּסָגָה שֶׁל הַשִּׂמְחָה, עַל כֵּן בְּוַדַּאי שַׁפִּיר זֶהוּ הֶחָג שֶׁל רַבֵּנוּ, שֶׁמַּחְדִּיר בָּנוּ אֶת הַשִּׂמְחָה בִּשְׁלֵמוּת.

אַחַר כָּל זֹאת בְּוַדַּאי עָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן וְלָדַעַת מַהוּ חַג פּוּרִים, לְאֵיזוֹ קְדֻשָּׁה אֲנַחְנוּ נִכְנָסִים, מַה מַּנָּח בְּתוֹךְ הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וּבְתוֹךְ מִצְווֹת הַיּוֹם – קְרִיאַת הַמְּגִלָּה לַיְלָה וְיוֹם, וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, וּסְעוּדַת פּוּרִים, שֶׁהֵם הַנְּקֻדּוֹת הָעִקָּרִיּוֹת שֶׁל הַיּוֹם הַזֶּה, וּבְוַדַּאי צְרִיכִין לְקַיֵּם כָּל זֹאת בְּפַשְׁטוּת – לִשְׁמֹעַ קְרִיאַת הַמְּגִלָּה בַּלַּיְלָה וּבַיּוֹם, לִשְׁלֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, לִתֵּן מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, לַעֲרֹךְ סְעֻדַּת פּוּרִים, שִׁתְיָה שֶׁל פּוּרִים, אַךְ עָלֵינוּ לְהָבִין: מָה אֲנַחְנוּ לוֹקְחִים מִכָּל זֶה?

אִם יֵשׁ לָאָדָם שֶׁכָּל הוּא עוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ חֶשְׁבּוֹן פָּשׁוּט: **אִם רַבֵּנוּ אוֹמֵר שֶׁהַהַתְחָלוֹת הֵן מִפּוּרִים, וְרַבִּי נָתָן אָמַר שֶׁהַהַתְחָלוֹת הֵן מֵרַבֵּנוּ, אֵיךְ אֲנַחְנוּ מְבִינִים אֶת זֶה לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה?**

תְּחִלָּה צְרִיכִים לְהָבִין, שֶׁהַיָּמִים הָהֵם – בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, זֶה הָיָה סוֹף יְמֵי גָּלוּת בָּבֶל; הָיָה חֻרְבָּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְאַחַר כָּךְ הָיָה שִׁבְעִים שָׁנָה גָּלוּת בָּבֶל, וְסוֹף הַשִּׁבְעִים שָׁנָה הָיָה תְּקוּפַת מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, שֶׁבָּהּ פּוֹתַחַת הַמְּגִלָּה "וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ". וּבַגְּמָרָא אִיתָא (מְגִלָּה יֵשׁ אוֹמְרִים:), שֶׁהֵם טָעוּ בַּחֶשְׁבּוֹן, אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עָשָׂה חֶשְׁבּוֹן לֹא נָכוֹן, וְחֶשֶׁב שֶׁכְּבָר עָבְרוּ הַשִּׁבְעִים שָׁנָה, וְלֹא בוֹנִים אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מֵחָדָשׁ, וַיֶּשֶׁב עַצְמוֹ לַעֲשׂוֹת סְעֻדָּה, וְהוֹצִיא אֶת הַכֵּלִים שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּדִכְתִיב (אֶסְתֵּר א, ז) **"וְכֵלִים מִכֵּלִים שׁוֹנִים"**, וְהוּא הִזְמִין אֶת כֻּלָּם לָבוֹא וּלְהִשְׁתַּתֵּף בִּסְעוּדָתוֹ.

וּמָרְדְּכַי הַצַּדִּיק אוֹמֵר: **לֹא לָלֶכֶת לְמָקוֹם כָּזֶה!** אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִפְּרֻסָּם שֶׁהַכֹּל כָּשֵׁר וּמְהֻדָּר בְּהֶכְשֵׁר מְעֻלֶּה, הַיַּיִן כָּשֵׁר לַמְּהֻדָּרִין... אֲבָל מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק מַזְהִיר **לֹא לָלֶכֶת לְשָׁם, כִּי כָּל הַמָּקוֹם וְכָל הָאֵרוּעַ טָרֵף וּפָסוּל! מַה זֶּה נוֹתֵן שֶׁכָּל הָאֹכֶל כָּשֵׁר בְּהֶכְשֵׁר מְעֻלֶּה? כָּל הַמָּקוֹם טָמֵא! מָקוֹם מְגֹעָל שֶׁאָסוּר לְהִגִּיעַ אֵלָיו!** וְיֵשׁ נִסָּיוֹן...

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר יֵשׁ צַדִּיקִים הַמַּזְהִירִים וּמְעוֹרְרִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲבָל יֵשׁ בְּחִירָה, וְאָדָם צָרִיךְ שֶׁכָּל – "אִם הַצַּדִּיק אָמַר מַשְׁחוּ, זָחוּ זָחוּ"...

אַךְ לֹא עָמְדוּ אָז בְּנִסָּיוֹן, וּלְפִי דִּבְרֵי חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יב.) זֶה אַחַת מֵהַסִּבּוֹת הָעִקָּרִיּוֹת שֶׁנִּגְזְרָה הַגְּזֵרָה – **"מִפְּנֵי שֶׁנֶּהֱנוּ מִסְּעֻדָּתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע"**, הִשְׁתַּתְּפוּ בַּסְּעוּדָה, וְזֶה הָיָה בֶּאֱמֶת מַגְעִיל, וְגָרַם קִטְרוּג גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם...

הָבָה וְנִתְבּוֹנֵן: הֲרֵי הֵם חָכוּ וְצִפּוּ אָז עַל בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אָמְנָם הַנְּבִיאִים אָמְרוּ שֶׁזֶּה יִהְיֶה אַחַר שִׁבְעִים שָׁנָה, וְלִכְאוֹרָה כְּבָר הִגִּיעַ הַזְּמַן לְפִי הַחֶשְׁבּוֹן, אֲבָל אָסוּר לָנוּ לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֶשְׁבּוֹנוֹת הָאֵלּוּ! **אֲנַחְנוּ מַאֲמִינִים שֶׁמְּשִׁיחַ צִדְקֵנוּ יַגִּיעַ, "אֲחַכֶּה לוֹ בְּכָל יוֹם שֶׁיָּבוֹא", וְזֶה יִהְיֶה בְּוַדַּאי, אֲבָל אָסוּר לְהַכְנִיס לְכָל מִינֵי חֶשְׁבּוֹנוֹת שׁוֹנִים!**

הִנֵּה אִיתָא בַּגְּמָרָא (סַנְהֶדְרִין צז.): **שִׁשָּׁת אֲלָפִים שָׁנָה הֲוֵי עָלְמָא** [אֲנַחְנוּ לֹא רְחוֹקִים מִזֶּה כָּל כָּךְ... הֲלֹא עַתָּה הוּא תשפ"ג, שֶׁהוּא חָמֵשׁ אֶלֶף שֵׁבַע מֵאוֹת שְׁמוֹנִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים מִבְּרִיאַת הָעוֹלָם, וְנִשְׁאֲרוּ עוֹד מָאתַיִם וּשְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה], וְיֶשְׁנָהּ תְּשׁוּבָה בְּשׁו"ת חֲתַם סוֹפֵר (סוֹף חֵלֶק יוֹרֶה דֵּעָה), שֶׁכּוֹתֵב שָׁם: אִם אֶהְיֶה חַי בְּסוֹף הָאֶלֶף הַשִּׁשִּׁי, בָּרֶגַע הָאַחֲרוֹן מִמֶּנּוּ, וַעֲדַיִן אֵינֶנִּי רוֹאֶה אֶת הַמָּשִׁיחַ, זֶה לֹא מְשַׁנֶּה אֶצְלִי כְּלוּם בֶּאֱמוּנָתִי, וַאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁמַּה

שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר – זֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה! הַכֹּל יִתְקַיֵּם!

כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם אֱמוּנָה חֲזָקָה, הוּא לֹא נִכְנָס לְכָל מִינֵי חֶשְׁבּוֹנוֹת לֹא לוֹ, אֶלָּא הוּא מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֶת הַגְּאֻלָּה הָאֲמִתִּית, בְּחִינַת מַה שֶּׁאוֹמֵר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים סט, יט) "**קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאָלָהּ**". אָדָם צָרִיךְ לְקָרֵב **לְעַצְמוֹ** אֶת הַגְּאֻלָּה, אִם עֲדַיִן אֵינֶנּוּ רוֹאֶה אֶת הַגְּאֻלָּה הַכְּלָלִית שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּפְעַל מַמָּשׁ, יֵשׁ עִנְיָן כָּזֶה שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לִגְאֹל אֶת הַנֶּפֶשׁ שֶׁלּוֹ מֵהַגָּלוּת, וְיִזְכֶּה מַמָּשׁ לְבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לג.): **כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דֵּעָה כְּאִלּוּ נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו**; וּלְזֶה זוֹכִים אִם אָדָם מְצַיֵּת לְדִבְרֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁמְּלַמְּדִים אוֹתָנוּ אֶת זֶה.

מוֹהַרַ"שׁ הָיָה חוֹזֵר רַבּוֹת עַל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן פג – יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁזֶּה חֵלֶק מִתּוֹךְ סֵפֶר הַנִּשְׁרָף): **מָשִׁיחַ נִקְרָא עַל שֵׁם 'מְשִׁיחַ אֱלֹמִים'** – מָשִׁיחַ יָבוֹא וְיִגָּלֶה לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֶת הָעִנְיָן שֶׁל לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, **וּכְכָל שֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה, לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כֵּן מֵאִיר בּוֹ הָאוֹר שֶׁל מָשִׁיחַ**! עַד שֶׁאָדָם יָכוֹל לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לִידֵי דִּבּוּרוֹ שֶׁל מוֹהַרְנַ"תְ, שֶׁאָמַר עַל עַצְמוֹ: "**תּוֹדָה לָאֵל, הַחֵלֶק שֶׁל מָשִׁיחַ שֶׁלִּי כְּבָר נִמְצָא בָּעוֹלָם**", זֹאת אוֹמֶרֶת לְכָל אֶחָד יֵשׁ חֵלֶק בִּמְשִׁיחַ, כְּפִי שֶׁהוּא זוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, וּלְקַבֵּל אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁל הַצַּדִּיק.

אֲבָל הָיָה אָז נִפָּיוֹן, שֶׁאַחֲשְׁוֵרוֹשׁ – שֶׁמָּלַךְ בִּכְפָּה, כִּדְבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יא.) עַל הַפָּסוּק (אֶסְתֵּר א, א) "מֵהֹדּוּ וְעַד כּוּשׁ" – עָשָׂה סְעֻדָּה וְהִזְמִין אֶת כֹּלָּם... מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק אוֹמֵר לֹא לָלֶכֶת, וְאֵלּוּ שֶׁלֹּא זָכוּ לְצֵאת – נִכְשְׁלוּ בָּזֶה...

מָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא? הֶעֱמִיד עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ אַכְזָר – אַחַשְׁוֵרוֹשׁ, וְהָמָן הָרָשָׁע, לָמָּה? כְּדֵי לְהַחֲזִיר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּתְשׁוּבָה; **כְּשֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם אֵיזֶה קֹשִׁי בַּחַיִּים, דְּבָרִים לֹא קַלִּים וְלֹא פְּשׁוּטִים, אָז הַנִּפָּיוֹן גָּדוֹל, מִצַּד אֶחָד הוּא מִתְיָאֵשׁ – "תִּרְאֶה מָה עָשִׂיתִי"... הוּא מַאֲשִׁים אֶת עַצְמוֹ, הוּא מַאֲשִׁים אֶת אֲחֵרִים, בַּזְּמַן שֶׁאִם הָיָה לוֹ קְצָת שֵׂכֶל הוּא הָיָה מֵבִין: "רֹגַע, מַזְכִּירִים אוֹתִי לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה!"... לֹא מַעֲנִישִׁים מִן הַשָּׁמַיִם אֶת הָאָדָם כְּדֵי לְרַחֵק אוֹתוֹ, אֶלָּא כָּל הַתַּכְלִית הִיא לְקָרֵב, וְלִפְעָמִים רוֹאִים מִן הַשָּׁמַיִם עַל אָדָם מְסֻיָּם שֶׁהוּא כְּבָר בְּתוֹךְ שִׁינָה עֲמֻקָּה מְאֹד, וּמְעִירִים אוֹתוֹ...**

שֶׁזֶּה מַה שֶּׁכָּתוּב בַּמְּגִלָּה (אֶסְתֵּר ג, ח): **"יֶשְׁנוֹ עַם אֶחָד מְפֻזָּר וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים"**, וְעַל זֶה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יב:): **לֵיכָּא דְּיָדַע לִישָׁנָא בִּישָׁא כְּהָמָן** – אֵין מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְסַפֵּר לְשׁוֹן הָרָע כְּמוֹ הָמָן הָרָשָׁע, שֶׁאָמַר לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ: "יֶשְׁנוֹ עַם אֶחָד" – 'יֶשְׁנוֹ מִן הַמִּצּוֹת', הֵם יְשֵׁנִים, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁאָמַר (אֶסְתֵּר רַבָּה, פָּרָשָׁה ז, סִימָן יב): **"אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ** (דְּבָרִים ו, ד) **ה' אֶחָד, יָשֵׁן לוֹ מֵעַמּוֹ"**, כְּבְיָכוֹל; כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַנְהִיג אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, אִם אָדָם עֵר, וְהוּא מָלֵא חִיּוּת בַּעֲבוֹדַת ה', כְּבְיָכוֹל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַרְאֶה לוֹ גַּם כֵּן כָּאֵלּוּ פָּנִים, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם אָדָם יָשֵׁן, כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁלּוֹ בִּבְחִינַת שֵׁינָה, כְּבְיָכוֹל גַּם הַהַשְׁגָּחָה מִתְרָאָה אֵלָיו בִּבְחִינָה כָּזֹאת.

וְעַתָּה בָּא הָמָן וְאוֹמֵר שֶׁהִנֵּה הֵם הִצְלִיחוּ לְהִתְפַּתּוֹת וְלָבוֹא לַפְּעֻדָּה שֶׁל אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, לָכֵן יְכוֹלִים לְהַשְׁמִיד אוֹתָם, חַס וְשָׁלוֹם. וּמַדּוּעַ? כִּי רָאָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ מְחֻבָּרִים הֵיטֵב אֶל הַצַּדִּיק, וְרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן ס) שֶׁהַצַּדִּיק הוּא מְעוֹרֵר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִן הַשֵּׁינָה, אֲבָל בִּשְׁבִיל זֶה צְרִיכִים לִהְיוֹת מְקֻרָבִים אֶל הַצַּדִּיק, לְצַיֵּת וְלִשְׁמֹעַ מַה שֶּׁהַצַּדִּיק אוֹמֵר...

וְהִנֵּה עַם יִשְׂרָאֵל רוֹאִים שֶׁיֵּשׁ גְּזֵרָה, הָיָה אָז פַּחַד נוֹרָא, כִּי הָמָן קִבֵּל אֶת הַטַּבַּעַת מֵאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, וְאָמַר לוֹ (אֶסְתֵּר ג, יא) "וְהָעָם **לַעֲשׂוֹת בּוֹ כַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ**", וְעַל זֶה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יד.): **גְּדוֹלָה הַסָּרַת טַבַּעַת יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה נְבִיאִים וְשֶׁבַע נְבִיאוֹת שֶׁנִּתְנַבְּאוּ לָהֶן לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁכֻּלָּן לֹא הֶחְזִירוּם לַמּוּטָב וְאִלּוּ הַסָּרַת טַבַּעַת הֶחְזִירָתָן לַמּוּטָב**; כִּי כָּאָמוּר, לִפְעָמִים שׁוֹלְחִים לָאָדָם אֵיזֶה קְשָׁיִ בְּדֵי לְעוֹרֵר אוֹתוֹ.

הָמָן זֶה עֲמָלֵק, עֲמָלֵק זֶה הַנָּחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, זֶה הַשֹּׂרֶשׁ שֶׁל הָרַע, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר הָאַר"י הַקָּדוֹשׁ, שֶׁ'הָמָן' עוֹלֶה מִסְפַּר צ"ו[1] [עִם הַכּוֹלֵל], וְאָנוּ מוֹצְאִים בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה טז, סִימָן ו) שֶׁ"צַו" זֶה עֲבוֹדָה זָרָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, טז) וַיְצַו ה' אֱלֹקִים עַל הָאָדָם" וְגוֹ', וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים שָׁם, שֶׁזֶּהוּ הַמָּקוֹר לְשֶׁבַע מִצְוֹת בְּנֵי נֹחַ, שֶׁאֶחָד מֵהֶם הוּא עֲבוֹדָה זָרָה, כִּי גַּם לְגוֹיִם אָסוּר לַעֲבֹד עֲבוֹדָה זָרָה, נִמְצָא אֲפוֹא שֶׁהָמָן הָיָה חֲתִיכָה שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה! הוּא הָיָה הַנָּחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, הוּא הַקִּלְקֻלָּה הַחֲזָקָה, שֶׁכֻּלָּם **"פֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים**

1. שֶׁזֶּה בְּעֶצֶם שְׁנֵי שְׁמוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא - שֵׁם אֵ"ל (31) וְשֵׁם אֲדֹנ"י (65) יַחְדָּיו זֶה צ"ו (96).

לְהָמָן" (אֶסְתֵּר ג, ב), שֶׁזֶּה הַנִּפָּיוֹן שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא רוֹאֶה אֵיזֶה רָשָׁע וְכוּ' וְהוּא מִפַּחֵד, אֲבָל "וּמָרְדָּכַי **לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה**" – מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק לֹא מִתְפַּעֵל כְּלָל! וּמַזְהִירִים אוֹתוֹ (שָׁם, ג) "**מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֶת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ**" – מָה אִתְּךָ?!...

אֲבָל זֶהוּ הַכֹּחַ וְהָאֹמֶץ שֶׁל "**אִישׁ יְהוּדִי**", שֶׁזֶּה הָיָה מָרְדְּכַי, כְּדִכְתִיב (אֶסְתֵּר ב, ה) "**אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה**", וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יג.): **כָּל הַכּוֹפֵר בָּעֲבוֹדָה זָרָה נִקְרָא יְהוּדִי.**

מַהִי 'עֲבוֹדָה זָרָה'? רַבֵּנוּ מְלַמֵּד אוֹתָנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן סב) שֶׁאִם אָדָם סָר מִדַּרְכֵי אֱמוּנָה זֶה בְּחִינָה שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה; **הַצַּדִּיקִים מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ אֱמוּנָה טְהוֹרָה: "הַכֹּל מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים לְהִתְפַּעֵל!"** הֵן אִם זֶה רָשָׁע מְרֻשָּׁע שֶׁהוּא מַמָּשׁ מִשְׁתּוֹלֵל וְכוּ', וְהֵן אִם אֵלּוּ אֲנָשִׁים שׁוֹנִים שֶׁמִּתְלַבְּשִׁים בְּכָל מִינֵי הִתְלַבְּשׁוּיוֹת שׁוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם, וּמַזְהִירִים וּמַפְחִידִים וּמְאַיְמִים וְכוּ', **לֹא צְרִיכִים לְהִתְפַּעֵל!**

בִּכְלָל צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁגִּישָׁה שֶׁל הַפְחָדוֹת וְאִיּוּמִים וְכוּ', זֹאת לֹא הַדֶּרֶךְ שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה כְּלָל וּכְלָל! **דֶּרֶךְ שֶׁל קְדֻשָּׁה לֹא מְאַיֵּם וְלֹא מַפְחִיד אֶת הָאָדָם, אֶלָּא מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, מִי שֶׁמִּפַּחֵד, מְאַיֵּם וְצוֹעֵק וְכוּ', אַפִּלּוּ שֶׁזּוֹ הִתְלַבְּשׁוּת שֶׁל קְדֻשָּׁה – "הַצַּדִּיק הַזֶּה מַקְפִּיד עָלֶיךָ, וְהַצַּדִּיק הַזֶּה מַקְפִּיד עָלֶיךָ", "אַתָּה בּוֹגֵד", כָּל מִינֵי חֶשְׁבּוֹנוֹת שׁוֹנִים וּמְשֻׁנִּים, זֹאת לֹא הַדֶּרֶךְ שֶׁל קְדֻשָּׁה! אֵין דָּבָר כָּזֶה! בִּקְדֻשָּׁה מְעוֹרְרִים בֶּן אָדָם, אִם אַתָּה מַצְלִיחַ לְקַבֵּל וּלְצַיֵּת – אַשְׁרֶיךָ, וְאִם לֹא זָכִיתָ – לֹא מְאַיְמִים עָלֶיךָ, כִּי אֵלּוּ הֵם הַהִבְדּוּרִים שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא!**

זֶה עִנְיַן שֶׁל "וּמָרְדָּכַי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" – מָרְדְּכַי לֹא מִתְפַּעֵל! הוּא יוֹדֵעַ שֶׁאֵין לָנוּ אֶלָּא אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם! וְאִם יֵשׁ אֵיזוֹ גְּזֵרָה, אֵין לָנוּ לִבְרֹחַ אֶלָּא אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!

וְאֶת כָּל זֶה זָכוּ עַם יִשְׂרָאֵל לְהַכִּיר, וְדַיְקָא מֵחֲמַת הַגְּזֵרָה, כִּי כָּאָמוּר לְעֵיל, פְּעָמִים שֶׁעַד שֶׁאָדָם לֹא מְקַבֵּל אֵיזוֹ צְבִיטָה – הוּא יָשֵׁן עָמוֹק מְאֹד... מְנַפִּים לְעוֹרֵר אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ עֲדִינָה, וְזֶה לֹא מַצְלִיחַ, אֲזַי נוֹתְנִים לוֹ צְבִיטָה חֲזָקָה – וְהִנֵּה הוּא קוֹפֵץ...

וְזֶה מַה שֶּׁהָיָה אָז, בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה רָאוּ שֶׁיִּשְׁנָהּ גְּזֵרָה, וְזֶה לֹא צָחוֹק, הַגְּזֵרָה הָיְתָה חֲתוּמָה, וְ"הָרָצִים יָצְאוּ דְחוּפִים **בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ**" (אֶסְתֵּר ג, טו), וּ"**פִּתְשֶׁגֶן**

הַכְּתָב לְהַנָּתֵן דָּת בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה וּמְדִינָה נְגָלוּי לְכָל הָעַמִּים לִהְיוֹת עֲתִדִים לַיּוֹם הַזֶּה" (שָׁם, יד), שֶׁשָּׁם הָיָה כָּתוּב **"לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים"** (שָׁם, יג), רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּמָרְדְּכַי הַצַּדִּיק בָּא וְאוֹמֵר: **עִם תּוֹרָה וּתְפִלָּה נְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה! אֵין דָּבָר כָּזֶה!**

אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת חָזָק וְלָדַעַת שֶׁזּוֹ הָעֲצָה הַיְחִידִית שֶׁלָּנוּ – לְמוּד הַתּוֹרָה!

מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק קִבֵּץ אֶת כָּל הַיְלָדִים, כֻּלָּם נִקְבְּצוּ בִּישִׁיבַת מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק, וְהֵם חִבְּרוּ אֶת עַצְמָם בְּיַחַד וְיָשְׁבוּ וְלָמְדוּ, וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה גָּזְרָה צוֹם, צִוְּתָה אֶת כֻּלָּם לָצוּם, שֶׁאִם מִתְבּוֹנְנִים בְּזֶה, חֲרֵי הַיָּמִים שֶׁאֶסְתֵּר צִוְּתָה לָצוּם הָיוּ יְמֵי פֶּסַח, כִּי כְּשֶׁהָמָן קִבֵּל אֶת הָרְשׁוּת לַעֲשׂוֹת כִּרְצוֹנוֹ, וְאֶסְתֵּר עָשְׂתָה אֶת הַסְּעֻדָּה וְהִזְמִינָה אֶת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וְהָמָן וְכוּ', זֶה הָיָה בְּפֶסַח, וְאָז הִיא אָמְרָה שֶׁצְּרִיכִים לָצוּם, וְהִתְבַּטֵּל בְּאוֹתָהּ שָׁנָה 'לֵיל הַסֵּדֶר', וְכַמּוּבָא בַּגְּמָרָא (מְגִלָּה טו.): **"וַיַּעֲבֹר מָרְדְּכָי** (אֶסְתֵּר ד, יז) – **שֶׁהֶעֱבִיר יוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח בְּתַעֲנִית"**; וּלְכְאוֹרָה מַדּוּעַ עָשָׂה כֵּן? וְכִי לֵיל פֶּסַח הוּא, צְרִיכִים לְבַטֵּל אֶת הַסֵּדֶר?

פֵּרְשׁוּ צַדִּיקִים: אֵצֶל לֵיל הַסֵּדֶר אָנוּ מוֹצְאִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַגִּיעַ עִם כָּל פָּמַלְיָא שֶׁל מַעְלָה, וְכִדְאִיתָא בַּזֹּהַר (בֹּא מ:), וְלָכֵן הֵבִינוּ מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה שֶׁזֶּה דָּבָר שֶׁיְּזַעֲזֵעַ אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת... יַגִּיעַ לֵיל פֶּסַח, הַמַּלְאָכִים כְּבָר מוּכָנִים לָבוֹא לְכָל בַּיִת [כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֹשֶׁה לֵיב מִסַּאסוֹב זי"ע, שֶׁכָּל פָּמַלְיָא שֶׁל מַעְלָה פָּסְחוּ וְרָקְדוּ מֵעַל בָּתֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (עַיֵּן שִׂיחוֹת מוֹהַרַ"ש מוֹעֲדִים עַמּוּד 280)], וְהִנֵּה יֵשׁ שְׁבִיתָה... אֵין סֵדֶר...

וְהִנֵּה כֻּלָּם מִתְעוֹרְרִים: עַל לֵיל הַסֵּדֶר אֵינֶנּוּ מְוַתְּרִים, וּמַדּוּעַ אֵין הַשָּׁנָה? יֵשׁ אֵיזוֹ גְּזֵרָה? אֲנַחְנוּ לֹא מְוַתְּרִים! אֲנַחְנוּ מְבַטְּלִים אֶת הַכֹּל! וְעַם יִשְׂרָאֵל זָכוּ לִפְעֹל יְשׁוּעָה...

אֲבָל פָּעֲלוּ כְּזֹאת יְשׁוּעָה, שֶׁהִיא לֹא יְשׁוּעָה זְמַנִּית; פְּעָמִים שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם אֵיזוֹשֶׁהִי בְּעָיָה, הוּא זוֹכֶה וְנוֹשָׁע מִמֶּנָּה, נוֹתֵן תּוֹדָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְזֶה נִגְמָר... אֲבָל פֹּה עַם יִשְׂרָאֵל פָּעֲלוּ יְשׁוּעָה נִצְחִית, כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב, מִשְׁלֵי ט): **כָּל הַמּוֹעֲדִים יִהְיוּ בְּטֵלִים, וִימֵי הַפּוּרִים לֹא יִהְיוּ נִבְטָלִים לְעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר** (אֶסְתֵּר ט, כח) **"וִימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם"**; זֶה אַף פַּעַם לֹא יִתְבַּטֵּל!

בְּקִדֻּשַׁת פּוּרִים הָיְתָה כָּזֹאת הִתְעוֹרְרוּת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל לַחֲזֹר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לְהַאֲמִין בַּצַּדִּיקִים, לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה עוֹד הַפַּעַם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ט, כז) "**קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ**" – 'הָדוּר קִבְּלוּהָ בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ' (שַׁבָּת פח:), וְזֶה דָּבָר שֶׁנִּשְׁאַר חַי וְקַיָּם בְּכָל הַדּוֹרוֹת!

אַגַּב, הִזְכַּרְנוּ דִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּפוּרִים קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה מֵחָדָשׁ, אִם כֵּן צְרִיכִין לְהִתְעוֹרֵר לְעִנְיַן לִמּוּד תּוֹרָה בְּיוֹם קָדוֹשׁ זֶה, אָכֵן הַיּוֹם הוּא עָמוּם מְאֹד – קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, סְעֻדָּה, מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, אֲבָל צָרִיךְ שֶׁאָדָם לֹא יִשְׁכַּח גַּם לִמּוּד הַתּוֹרָה, וְכִדְאִיתָא בְּפֶרוּשׁ בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (אֹרַח חַיִּים, סִימָן תרצה, סְעִיף ב) שֶׁצְּרִיכִין לִלְמֹד קֹדֶם שֶׁיַּתְחִיל הַסְּעֻדָּה, וַאֲפִלּוּ מְעַט.

אוֹתוֹ עִנְיָן יֵשׁ בְּיוֹם כְּפוּרִים גַּם כֵּן, שֶׁכֻּלָּם צָמִים, נִמְצָאִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אָדָם לֹא מַרְגִּישׁ כָּל כָּךְ עִם כָּל הַכֹּחוֹת שֶׁלּוֹ, אֲבָל צְרִיכִים לִזְכֹּר שֶׁזֶּה יוֹם שֶׁל קַבָּלַת הַתּוֹרָה, כִּי בְּיוֹם כִּפּוּר הוֹרִיד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֶת הַלּוּחוֹת הַשְּׁנִיּוֹת, וְלָכֵן בְּיוֹם כִּפּוּר צְרִיכִין לְהִשְׁתַּדֵּל לְקַבֵּעַ אֵילּוּ שְׁעוּרֵי תוֹרָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְתִפֹּס אֲפִלּוּ קְצָת!

וְכֵן בְּיוֹם פּוּרִים, שֶׁאָז "קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ" עוֹד הַפַּעַם, וְאַדְרַבָּה, עַתָּה מֵאַהֲבָה, בְּשִׂמְחָה! אָמְנָם גַּם בְּקַבָּלַת הַתּוֹרָה בְּפַעַל מַמָּשׁ אָמְרוּ עַם יִשְׂרָאֵל "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" (שְׁמוֹת כד, ז), אֲבָל אָז 'כָּפָה עֲלֵיהֶם הַר כְּגִיגִית' (שַׁבָּת פח.), הָיָה עִנְיָן שֶׁל כְּפִיָּה, וְהִסְבַּרְנוּ כְּבָר שֶׁהָעִנְיָן שֶׁל כְּפִיָּה, שֶׁגַּם אִם אָדָם לֹא מַרְגִּישׁ עִם כָּל הַחִיּוּת, הַשִּׂמְחָה וְהַמֹּחִין, אַף עַל פִּי כֵן צָרִיךְ לִלְמֹד! **תַּגִּיד! תִּגְרֹס! כָּךְ תִּלְמַד!**

וּבְפוּרִים זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת עִם אַהֲבָה, עִם שִׂמְחָה, כַּמָּה שֶׁיְּכוֹלִים! לִתְפֹּס אֲפִלּוּ מַשֶּׁהוּ! לִטְעֹם קְצָת שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, מִשְׁנָיוֹת מַסֶּכֶת מְגִלָּה – לִכְבוֹד קְדֻשַּׁת הַיּוֹם; מַסֶּכֶת מְגִלָּה הִיא אַרְבָּעָה פְּרָקִים, וְאֶפְשָׁרִי לְסַיֵּם זֹאת בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע הַשָּׁעוֹת שֶׁל פּוּרִים, וְאַף יְכוֹלִין לְהַתְחִיל לִפְנֵי כֵן – בְּתַעֲנִית אֶסְתֵּר, כִּי עַל יָמִים אֵלּוּ מוּבָא בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהֵם "קְדֻשָּׁה מְשֻׁלֶּשֶׁת" – יוֹם תַּעֲנִית אֶסְתֵּר שֶׁהוּא עֶרֶב פּוּרִים, וְיוֹם פּוּרִים עַצְמוֹ, וְכֵן שׁוּשַׁן פּוּרִים, זֶה "**הַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ**" שֶׁהוּא "**לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק**" (קֹהֶלֶת ד, יב).

וּמוּבָא בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים (קַב הַיָּשָׁר, פֶּרֶק צז) שֶׁזֶּה דָּבָר גָּדוֹל לוֹמַר בְּיָמִים אֵלּוּ אֶת מִזְמוֹר כ"ב בִּתְהִלִּים "**לַמְנַצֵּחַ עַל אַיֶּלֶת הַשַּׁחַר**" וְגוֹ' "**אֵלִי אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי רָחוֹק מִישׁוּעָתִי דִּבְרֵי שַׁאֲגָתִי**",

כִּי כָּתוּב שֶׁאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה הִתְפַּלְּלָה אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת כְּשֶׁהִיא הֻצְרְכָה לְהִכָּנֵס לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, הִגִּיעָה לְבֵית הַצְּלָמִים, שֶׁשָּׁם זוֹ הַטֻּמְאָה הֲכִי גְּרוּעָה, וְצָעֲקָה: **"אֵלִי אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי"** – רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לָמָּה עָזַבְתָּ אוֹתִי!

הִיא הִרְגִּישָׁה טֻמְאָה גְּדוֹלָה מְאֹד, אֲבָל הִיא הָלְכָה בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, וְלָמָּה? כִּי כֵּן **"צִוָּה עָלֶיהָ מָרְדְּכָי"** – מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק אָמַר לָהּ: אַתְּ צְרִיכָה לְהִכָּנֵס לְשָׁם עַכְשָׁו! וּמוֹסִיף וְאוֹמֵר לָהּ: **"כִּי אִם הַחֲרֵשׁ תַּחֲרִישִׁי בָּעֵת הַזֹּאת רֶוַח וְהַצָּלָה יַעֲמוֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם אַחֵר וְאַתְּ וּבֵית אָבִיךְ תֹּאבֵדוּ"** (אֶסְתֵּר ד, יד) – מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק אוֹמֵר לָהּ חַד מַשְׁמָעִית: בְּיָדֵךְ תְּלוּיָה הַיְשׁוּעָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל! אָמְנָם זוֹ יְרִידָה, טֻמְאָה גְּדוֹלָה שָׁרְרָה שָׁם, זֶה הָיָה מָקוֹם מַגְעִיל, אֲבָל **מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים, הוּא מֵבִין שֶׁזֹּהִי רְצוֹנוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, הוּא לֹא שׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת!** וְהִיא זָכְתָה אָז לְגַלּוֹת אֶת כָּל הַיְשׁוּעָה, שֶׁאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בֶּן קִבֵּל אוֹתָהּ, וְהִזְמִינָה אוֹתוֹ וְאֶת הָמָן לַסְּעֻדָּה, וְזוֹ הָיְתָה מַפַּלְתּוֹ שֶׁל הָמָן...

הַכְּלָל, בְּיָמִים אֵלּוּ יֶשְׁנָהּ קְדֻשָּׁה גְּנוּזָה, שֶׁאֶפְשָׁר לָאָדָם לְהַכְנִיעַ אֶת כָּל הָרַע! בְּוַדַּאי הֱיִינוּ רוֹצִים לִרְאוֹת אֶת הָמָן הָרָשָׁע תָּלוּי, וְאֵיךְ שֶׁהוּא בָּטֵל לְגַמְרֵי, כָּל הַקְּלִפּוֹת בְּטֵלוֹת לְגַמְרֵי, אֲבָל זֶה הַנִּפָּיוֹן שֶׁלָּנוּ... אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁנַּעֲשֶׂה הַדָּבָר בְּפַעַם אַחַת, אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים ז, כב) **"וְנָשַׁל ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת הַגּוֹיִם הָאֵל מִפָּנֶיךָ מְעַט מְעָט לֹא תוּכַל כַּלֹּתָם מַהֵר פֶּן תִּרְבֶּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה"** – לֹא יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת אֶת הָאָדָם מִקִּיצוֹנִיּוּת אַחַת אֶל הַשְּׁנִיָּה, אֲבָל מָה? אוֹמֵר רַבֵּנוּ: **"הַהִתְחָלוֹת"** הֵן מְפוּרִים, שֶׁמַּתְחִילִים מִפּוּרִים! שֶׁאָדָם מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ: זֶהוּ! **אֲנִי עַכְשָׁו רַק אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֶל הַתְּפִלָּה, אֶל הַצַּדִּיקִים שֶׁמְּחַזְּקִים אוֹתִי עַל תּוֹרָה, תְּפִלָּה וֶאֱמוּנָה בַּה'! אֶת זֶה לֹא אֶעֱזֹב! לֹא אִכְפַּת לִי כְּלוּם!**

זוֹ ה"הִתְחָלָה" שֶׁל פּוּרִים, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמַר מוֹהַרְנַ"תְ, שֶׁעַכְשָׁו כָּל הַהִתְחָלוֹת הֵן מֵרַבֵּנוּ, כִּי הוּא מְגַלֶּה זֹאת לָאָדָם, וְאֵיךְ זוֹכִים לְהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ? **צְרִיכִים צַדִּיקִים שֶׁיְּגַלּוּ לָנוּ מִיהוּ רַבֵּנוּ, מַה זֶּה רַבֵּנוּ, שֶׁלֹּא יְבַלְבְּלוּ כָּל מִינֵי סְבָרוֹת "רַבֵּנוּ זֶה כָּכָה, רַבֵּנוּ זֶה כָּכָה" וְכוּ', זָכִינוּ שֶׁהִתְקָרַבְנוּ לְרַבֵּנוּ דֶּרֶךְ מוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ שֶׁהוּא מַתָּנָה לְעַם יִשְׂרָאֵל לְגַלּוֹת שֶׁמַּה שֶּׁרַבֵּנוּ אוֹמֵר – כָּךְ הוּא, בְּתִמִּימוּת וּפְשִׁיטוּת! אִם עֲדַיִן לֹא זָכִיתָ לְמַיִם אוֹ לְחָבִין – זֶה הַחֶסְרוֹן שֶׁלְּךָ, אֲבָל תַּעֲשֶׂה אֶת הַכֹּל כְּדֵי לְהִתְקָרֵב וּלְהִכָּנֵס יוֹתֵר בְּתוֹרָה, בִּתְפִלָּה**

וְהִתְבּוֹדְדוּת – לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!

יָמִים אֵלּוּ מְסֻגָּלִים לְכָל זֶה, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְנַצֵּל אוֹתָם כָּרָאוּי!

תְּחִלָּה יֵשׁ לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁבָּהּ קוֹרִין פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה; פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה הִיא פָּרָשָׁה מְיֻחֶדֶת שֶׁבְּכָל הַפָּרָשָׁה לֹא מֻזְכָּר שְׁמוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ (מוּבָא בְּבַעַל הַטּוּרִים רֵישׁ פַּרְשָׁתָן), מִפָּרָשַׁת שְׁמוֹת וְעַד פָּרָשַׁת וְזֹאת הַבְּרָכָה הִיא הַפָּרָשָׁה הַיְחִידִית שֶׁלֹּא מֻזְכָּר בָּהּ שְׁמוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוּא זֶה שֶׁהֵבִיא לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְלָכֵן הוּא מֻזְכָּר בְּכָל פָּרָשָׁה – "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר" וְכוּ', מִלְּבַד פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה, שֶׁבָּהּ הוּא לֹא מֻזְכָּר כְּלָל.

וְהִנֵּה, עִקַּר הַפָּרָשָׁה מַתְחֶלֶת בְּעִנְיְנֵי בִּגְדֵי כְּהוּנָּה – הַבְּגָדִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהָיוּ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן, וְדַיְקָא כָּאן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לֹא מֻזְכָּר...

כִּי זֶה הָעִנְיָן שֶׁל הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם נִסְתָּרִים, וְאָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ אַחֲרֵיהֶם, יֵשׁ צַדִּיקִים שֶׁאַדְרַבָּה, עוֹשִׂים פִּרְסוּם וְכוּ', וְכִדְמָצִינוּ אֵצֶל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, שֶׁהָיָה צָרִיךְ לֵילֵךְ בִּבְגְדֵי כְּהוּנָּה "לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת", אֲבָל לִפְעָמִים יֵשׁ עִנְיָן כָּזֶה שֶׁהַצַּדִּיק מֻסְתָּר מִן הָעוֹלָם, וְאָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ – **אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַצַּדִּיק הוּא כָּאן!**

וְהוּא זֶה שֶׁמְּלַמֵּד אוֹתָנוּ אֶת כָּל הַלְּמוּדִים הַקְּדוֹשִׁים! שֶׁאָדָם יָבִין מֵאֵיפֹה זֶה מַגִּיעַ...

הַפָּסוּק אוֹמֵר "**וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**", וְאִיתָא בַּסְּפָרִים 'תְּצַוֶּה' לָשׁוֹן שֶׁל 'צֶוֶת' – לְאַחֵד, שֶׁזֶּהוּ "**וְאַתָּה**" – לֹא מֻזְכָּר "וְאַתָּה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ", אֶלָּא "וְאַתָּה" סְתָם, "**תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**" – תְּחַבֵּר אֶת כֻּלָּם בְּיַחַד, וְאִם יֵשׁ לָאָדָם שֶׁכָּל הוּא רוֹאֶה שֶׁהִנֵּה הַצַּדִּיק קוֹרֵא, אֲזַי "**מְשָׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָּרוּצָה**" (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ד) – הוּא רָץ!

אֵצֶל הָמָן כְּתִיב (אֶסְתֵּר ג, י) "**צֹרֵר הַיְּהוּדִים**", וּפְרִשׁוֹ צַדִּיקִים: 'צוֹרֵר' לָשׁוֹן שֶׁל 'לִצְרֹר' – לְקַשֵּׁר, כְּשֶׁאָדָם רוֹאֶה שֶׁיֵּשׁ כָּאֵלּוּ רְשָׁעִים שֶׁרוֹצִים לִגְרֹם פֵּרוּדִים וְהַפְלָגוֹת חַם וְשָׁלוֹם, אִם יֵשׁ לָאָדָם שֶׁכָּל הוּא מִתְעוֹרֵר שֶׁאַדְרַבָּה, אֲנַחְנוּ מִתְקַשְּׁרִים יַחְדָּיו יוֹתֵר! זֶה "**צֹרֵר הַיְּהוּדִים**"! מִפּוּרִים יוֹצֵא כָּזֹאת אַחְדוּת וְאַהֲבָה שֶׁאֵין בְּכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ, שׁוֹלְחִים אֶחָד לַשֵּׁנִי מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת, שֶׁלֹּא מוֹצְאִים זֹאת בִּזְמַן אַחֵר! אָמְנָם יֵשׁ תָּמִיד מִצְוָה לְהַאֲכִיל עֲנִיִּים, לָתֵת צְדָקָה, אֲבָל בְּפוּרִים זוֹ מִצְוָה שֶׁתְּלוּיָה בְּיוֹם מְיֻחָד לָזֶה, וְלָאו דַּוְקָא לַעֲנִיִּים, אֶלָּא לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, כָּל זֶה כְּדֵי לִרְאוֹת אַהֲבָה – "הִנֵּה תִּקַּח בַּקְבּוּק יַיִן, תִּקַּח 'מִזּוֹנוֹת'", לָמָּה? "כִּי אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ!" זֶה סִימָן

שֶׁל אַהֲבָה. מַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים – דַּיְקָא לָצֵאת וְלָתֵת לְנִצְרָכִים, יֵשׁ יוֹם הַבָּנוּי עַל זֶה!

וְזֶה גּוֹרֵם כַּפָּרָה מַמָּשׁ כְּמוֹ יוֹם כִּפּוּרִים, כִּי הֲרֵי יוֹם כִּפּוּרִים מְכַפֵּר עַל עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם, אַךְ עַל עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ אֵין יוֹם כִּפּוּרִים מְכַפֵּר עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרוֹ (יוֹמָא פה:), מָתַי הוּא הַזְּמַן 'שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרוֹ'? בְּפוּרִים! אָז מְקִימִים זֹאת בִּשְׁלֵמוּת!

וְעַל כֵּן מוּבָא בַּסְּפָרִים עַל הַפָּסוּק (אֶסְתֵּר ט, כב) "וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים" רָאשֵׁי תֵּבוֹת 'אֱלוּל', כִּי בְּיוֹם פּוּרִים זוֹכִים לְקַבֵּל אֶת כָּל הַתִּקּוּנִים שֶׁהֶחֱלוּ בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל, וְנִגְמְרוּ בְּיוֹם כִּפּוּרִים, שֶׁהֵם יַחְדָּיו אַרְבָּעִים יוֹם, וּבְיוֹם כִּפּוּרִים זֶה הַשִּׁיא – בְּעֵת תְּפִלַּת נְעִילָה כְּשֶׁצּוֹעֲקִים "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל", "ה' הוּא הָאֱלֹקִים", וְאָז אָדָם **נוֹעֵל** אֶת עַצְמוֹ בְּבִיכוֹל יַחַד עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְזֶה מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה בְּיוֹם פּוּרִים, שֶׁאָדָם מִתְקַדֵּשׁ אָז!

דִּבַּרְנוּ בַּחֲנֻכָּה [שֶׁהוּא אֶחָד מִשְּׁנֵי הַחַגִּים שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בְּתוֹךְ הַחֹרֶף – חֲנֻכָּה וּפוּרִים, שְׁנֵי יָמִים הַמְּחֻבָּרִים בְּיַחַד (כָּךְ אוֹמֵר הָאַר"י הַקָּדוֹשׁ)], שֶׁנּוֹתְנִים אָז לָאָדָם אֶת הַכֹּחַ לְהַדְלִיק אֶת הַמְּנוֹרָה, כְּאִלּוּ הוּא עוֹמֵד בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ כְּמוֹ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא עֲבוֹדָה הַשַּׁיֶּכֶת רַק לַכֹּהֵן הַגָּדוֹל בְּכָל יוֹם בֹּקֶר וָעֶרֶב [הָעִקָּר בְּעֶרֶב, הָרַמְבַּ"ם אוֹמֵר גַּם בַּבֹּקֶר, הַטַּבַּת הַמְּנוֹרָה הָיְתָה בְּוַדַּאי בַּבֹּקֶר], אַךְ עַתָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת זֹאת, כִּי אָז כָּל אָדָם נִכְלָל בְּדִבְרֵי הַמִּדְרָשׁ (מוּבָא בְּבַעַל הַטּוּרִים פָּרָשַׁת יִתְרוֹ) עַל הַפָּסוּק (שְׁמוֹת יט, ו) "**וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ**" – 'לָעָתִיד לָבוֹא כָּל עַם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ **בִּבְחִינַת כֹּהֲנִים**', וּבַחֲנֻכָּה נוֹתְנִים לְךָ אֶת הַהִזְדַּמְּנוּת לִהְיוֹת כְּמוֹ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, וְעַל כֵּן תֵּשֵׁב מוּל הַגֵּרוֹת, וּתְצַיֵּר לְפָנֶיךָ שֶׁעַכְשָׁו אַתָּה מַדְלִיק אֶת הַמְּנוֹרָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ...

אוֹתוֹ דָּבָר: **בְּפוּרִים אַתָּה נַעֲשֶׂה כְּמוֹ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל שֶׁנִּכְנַס עִם הַקְּטֹרֶת לִפְנֵי וְלִפְנִים!** הַקְּטֹרֶת זֶה דָּבָר הַמַּעֲלֶה "רֵיחַ נִיחוֹחַ" – רֵיחַ הַכִּי טוֹב, וּכְתִיב (מִשְׁלֵי כז, ט) "**שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יְשַׂמַּח לֵב**", וּלְרַבֵּנוּ יֵשׁ תּוֹרָה שְׁלֵמָה עַל זֶה (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן כד), וּמַסְבִּיר שָׁם שֶׁקְּטֹרֶת זֶה עִנְיָן שֶׁל שִׂמְחָה, שֶׁלָּזֶה אָדָם זוֹכֶה אִם הוּא מְתַקֵּן אֶת הָרֵיחַ טוֹב שֶׁלּוֹ, הוּא זוֹכֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ רֵיחַ טוֹב, אֲמָנָם יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁכָּל הַשָּׁנָה הוּא כְּמוֹ הַחֶלְבְּנָה – עִם רֵיחַ לֹא כָּל כָּךְ טוֹב, שֶׁזֶּה הָיָה חֵלֶק מִסַּמְמְנֵי הַקְּטֹרֶת, כִּי הֲרֵי בַּקְּטֹרֶת הָיוּ אַחַד עָשָׂר סַמְמָנִים –

הַצְּרִי וְהַצִּפֹּרֶן וְכוּ', וְהָאֶחָד עָשָׂר הוּא הַחֶלְבְּנָה, וְחֶלְבְּנָה לְבַד יֵשׁ לָהּ רֵיחַ לֹא טוֹב כְּלָל וּכְלָל, אֲבָל אִם מְעָרְבִים אוֹתָהּ בְּיַחַד עִם שְׁאָר הַסַּמָּנִים הָאֲחֵרִים הִיא נוֹתֶנֶת בָּזֶה רֵיחַ שֶׁהוּא הָ"רֵיחַ נִיחוֹחַ" הַכִּי גָּדוֹל שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת!

וּמִזֶּה לוֹמְדִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁצְּרִיכִים לַצֹּרֶךְ לְכָל תְּפִלָּה גַּם פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, לֹא לְהַגִּיד עַל בֶּן אָדָם מְסֻיָּם: "אוֹתוֹ לֹא צְרִיכִים", "הוּא לֹא מֵאֲנַ"שׁ"... אֶת כֻּלָּם מְצָרְפִים! כַּמּוּבָן, לֹא מְדַבְּרִים אִם הוּא מַסְפִּית וּמַדִּיחַ, הוּא לֵץ, הוּא מְקַרֵר, כִּי הֲרֵי זֶה עָמָלֵק! זֶה הָמָן! וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה כז, סִימָן ו) עַל הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי יט, כה) "**לֵץ תַּכֶּה וּפֶתִי יַעְרִם**" – 'לֵץ תַּכֶּה' זֶה עָמָלֵק, 'וּפֶתִי יַעְרִם' זֶה יִתְרוֹ; אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁאָדָם הוּא לֹא חוֹטֵא וּמַחְטִיא, הוּא לֹא מֵסִית וּמַדִּיחַ, אֶלָּא הוּא 'תִּינוֹק שֶׁנִּשְׁבָּה', הוּא מִסְכֵּן, יָכוֹל לִהְיוֹת בֶּאֱמֶת שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו הַיֵּצֶר הָרָע וְהוּא עוֹשֶׂה דְּבָרִים לֹא טוֹבִים, אֲבָל אֵיךְ הַדֶּרֶךְ? הוּא 'חֶלְבְּנָה'? תַּכְנִים אוֹתוֹ! הוּא הֲרֵי בִּכְלָל "פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל", וְרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן יד) שֶׁלְּכָל הַפָּחוֹת הוּא פּוֹשֵׁעַ "יִשְׂרָאֵל" וְלֹא גּוֹי, "עַדַיִן שֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו", **תַּכְנִים אוֹתוֹ!**

וְעִם זֶה נִכְנַס הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל בְּיוֹם כִּפּוּרִים לְפָנַי וְלִפְנִים, רַק עִם הַקְּטֹרֶת הַזֹּאת שֶׁבָּהּ יֵשׁ גַּם אֶת הַחֶלְבְּנָה, זֶהוּ יוֹם אֶחָד בְּשָׁנָה שֶׁהוּא מַעֲלֶה בָּזֶה רֵיחַ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כְּבְיָכוֹל.

וְעַל זֶה בָּנוּי כָּל הַפִּיּוּרִים, כִּי זֶהוּ (מְגִלָּה ז:) "חַיָּב אָדָם **לִבְסוּמֵי** בְּפוּרַיָּא", וּבְפַשְׁטוּת "לִבְסוּמֵי" סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל עִנְיַן הַשְׁתִּיָּה, אֲבָל זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּתוֹר "**בְּשֵׁם**", לֹא שֶׁאָדָם שׁוֹתֶה וּמִתְנַהֵג כְּגַעַל נֶפֶשׁ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הוּא מֵקִיא וְכוּ' [אִם אָדָם מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא צָרִיךְ – שֶׁיֵּלֵךְ וְכוּ', אֲבָל לֹא שֶׁיֵּצֵא מֵהַכֵּלִים], וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמַּתְחִיל לְהִשְׁתּוֹלֵל, לְהַרְבִּיץ וּלְהַכּוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, זֶה לֹא "לִבְסוּמֵי בְּפוּרַיָּא"!

מוֹהַרְא"שׁ הָיָה אוֹמֵר בְּכָל הַשָּׁנִים, שֶׁאָדָם הָעוֹשֶׂה הֶזֵּקוֹת בְּיוֹם פּוּרִים, כָּךְ הוּא בֶּאֱמֶת כָּל הַשָּׁנָה, רַק שֶׁכָּל הַשָּׁנָה הוּא מִתְבַּיֵּשׁ, וּבְפוּרִים שׁוֹתִים, אֲזַי "נִכְנַס יַיִן יָצָא סוֹד" (סַנְהֶדְרִין ע.), וְעַכְשָׁו רוֹאִים מִי הַבֵּן אָדָם הַזֶּה... כִּי "**בִּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אָדָם נִכָּר: בְּכוֹסוֹ, בְּכִיסוֹ וּבְכַעֲסוֹ**" (עֲרוּבִין סה:), עַכְשָׁו רוֹאִים בְּדִיּוּק מִי הַבֵּן אָדָם הַזֶּה...

מוֹהַרְא"שׁ הָיָה תָּמִיד אוֹמֵר גַּבֵּי הַשְׁתִּיָּה: "תִּשְׁתֶּה שְׁתַּיִם אוֹ שָׁלֹשׁ כּוֹסוֹת" [בְּסֵדֶר, תִּקַּח כּוֹס קְצַת יוֹתֵר

גְּדוֹלָה... אֲבָל לֹא יוֹתֵר מִזֶּה!], מַה הָעִנְיָן הַזֶּה? **"חַיָּב אָדָם לְבְסוּמֵי בְּפוּרְיָא"** – 'לְבְסוּמֵי' לָשׁוֹן שֵׁל 'בֹּשֶׂם', רֵיחַ טוֹב, **"עַד דְּלָא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי"** – יֵשׁ הַמּוֹן פְּרוּשִׁים עַל זֶה, וּמַהוּ עוֹמֶק הָעִנְיָן? שֶׁאָדָם מַגִּיעַ לְכָזֹאת דְּבֵקוּת בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יוֹדֵעַ **"בָּרוּךְ מָרְדְּכַי"** – אֵלּוּ הַצַּדִּיקִים, זוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם, וְהוּא יוֹדֵעַ הֵיטֵב אֲשֶׁר **"אָרוּר הָמָן"** – מִי דְּחָפוֹ לְהַגִּיעַ לְ**"בָּרוּךְ מָרְדְּכַי"**? הֲרֵי לֹא הִכִּיר אֶת "בָּרוּךְ מָרְדְּכַי", לֹא הֵבִין מַה הַצַּדִּיקִים מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ... אֲבָל פִּתְאוֹם הוּא רוֹאֶה שֶׁ**"אָרוּר הָמָן"** – רוֹאֶה כָּזֶה רָשָׁע, כָּזֶה גַּעַל נֶפֶשׁ, זֶה מַה שֶּׁדָּחַף אוֹתוֹ אֶל מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק! לָדַעַת שֶׁרַק זֶה מַה שֶּׁיַּציל אוֹתוֹ!

זֶה עִנְיָן שֶׁל **"אָרוּר הָמָן"**, אָדָם יָכוֹל לוֹמַר "אֲנִי רוֹצֶה רַק **'בָּרוּךְ מָרְדְּכַי'**", אֲבָל **אַתָּה לֹא תַּעֲרִיךְ וְלֹא תָּבִין אֶת הַ"בָּרוּךְ מָרְדְּכַי" עַד שֶׁתֶּרְאֶה אֶת הָ"אָרוּר הָמָן", וְאָז בִּבְרַר תַּחְתֹּם "בֵּן, 'בָּרוּךְ מָרְדְּכַי'!"...**

אֲבָל זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת אִם אַתָּה שׁוֹתֶה בְּמִדָּה, דְּהַיְנוּ בְּמֹחִין, אֲבָל לֹא שֶׁאַתָּה יוֹצֵא מֵהַכֵּלִים, שֶׁאָדָם מַתְחִיל לִשְׁתּוֹת וְכוּ', אֶלָּא קַח בַּקְבּוּק, כַּמָּה כּוֹסוֹת – שְׁתַּיִם שָׁלֹשׁ כּוֹסוֹת, וְזֶהוּ... וּמַה תַּעֲשֶׂה אַחַר כָּךְ? כָּכָה אַתָּה מִתְבַּיֵּשׁ לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְבּוֹדֵד, וְהִנֵּה אַתָּה מַתְחִיל לִשְׁתּוֹת קְצָת, אֲזַי "זָכָה נַעֲשֶׂה רֹאשׁ", אַתָּה מְקַבֵּל קְצָת מֹחִין וְאַתָּה לֹא מִתְבַּיֵּשׁ, אַתָּה מַתְחִיל לְהִתְבּוֹדֵד, לְדַבֵּר דִּבּוּרִים טוֹבִים, דִּבּוּרִים אֲמוּנָה, תֶּחֱזַק מִישֶׁהוּ, תִּרְאֶה בַּבַּיִת שֶׁלֹּא תַּגִּיעַ הִשְׁתּוֹלְלוּת חַם וְשָׁלוֹם, שֶׁיִּהְיֶה 'מוֹחִין', עִם שִׂמְחָה!

אָדָם שֶׁמִּשְׁתַּכֵּר, שׁוֹכֵב עַל הָרִצְפָּה, זוֹ נִקְרֵאת שִׂמְחָה?! שִׁכְרוּתוֹ שֶׁל לוֹט... הָעִנְיָן שֶׁל "חַיָּב אֱינִישׁ לְבְסוּמֵי בְּפוּרְיָא" הוּא כִּי כָּל הַפּוּרִים נִקְרָא עַל שֵׁם הַקְּטֹרֶת, שֶׁהוּא רֵיחַ טוֹב, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (חֻלִּין קלט:): **מָרְדְּכַי מִן הַתּוֹרָה מְנַיִן? דִּכְתִיב** (שְׁמוֹת לב, כג) **מָר דְּרוֹר, וּמְתַרְגְּמִינַן: מֵירָא דַּכְיָא**; בְּשָׂמִים! אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה נִקְרֵאת 'הֲדַסָּה' עַל שֵׁם הֲדַסִּים, כִּי כָּל הָעִנְיָן שֶׁל פּוּרִים הוּא כְּדֵי לְהַכְנִים בְּבֶן אָדָם רֵיחַ טוֹב, וְרַבֵּנוּ אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א, סִימָן ב) שֶׁהָעִנְיָן שֶׁל רֵיחַ טוֹב וּבְחִינַת (יְשַׁעְיָהוּ יא, ג) "וַהֲרִיחוֹ **בְּיִרְאַת ה'**", שֶׁיִּזְכֶּה הָאָדָם לְרֵיחַ טוֹב , שֶׁזֶּה עִנְיָן הַתְּפִלָּה – כְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ שָׁם, שֶׁזֶּהוּ (שָׁם מוֹהַ, ט) "**וּתְהִלָּתִי אֶחֱטָם לָךְ**"; זֶה הַפּוּרִים! צָרִיךְ לְהָבִיא לְךָ הִתְעוֹרְרוּת! אוּלַי כָּל הַזְּמַן אַתָּה יָשֵׁן וְכוּ', אֲבָל פּוּרִים זֶה עִנְיָן אַחֵר, וְאִם אַתָּה מִתְבַּיֵּשׁ – תִּלְבַּשׁ אֵיזוֹ מַסֵּכָה וְכוּ' וְלֹא יוֹדְעִים מִי אַתָּה... 'לֹא יוֹדְעִים מִי אַתָּה' אֵין הַכַּוָּנָה שֶׁתִּתֵּן

מַכּוֹת חַם וְשָׁלוֹם לִמְשָׁהוּ, אֶלָּא תִּלְבַּשׁ אֵיזוֹ מַסֵּכָה, וְכָכָה מִתַּחַת לְמַסֵּכָה הֲרֵי לֹא יוֹדְעִים מִי זֶה וּמַה זֶּה, וְכָךְ תִּשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשְׁךָ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא...

שֶׁזֶּה מַה שֶּׁעָשְׂתָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה, שֶׁהִנֵּה הִיא צְרִיכָה לְהִתָּגֵּם אֶל הַמָּקוֹם הֲכִי גָּרוּעַ, וְהִיא צוֹעֶקֶת **"אֵלִי אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי"**, שֶׁאֶת זֶה כָּל אָדָם צָרִיךְ לִצְעֹק, וְלָכֵן יֵשׁ עִנְיָן לְהַגִּיד בְּכָל יוֹם מִשְּׁלֹשֶׁת יָמִים אֵלּוּ אֶת הַמְּזֻמוֹר הַזֶּה – תַּעֲנִית אֶסְתֵּר, פּוּרִים וְשׁוּשַׁן פּוּרִים, שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר "שׁוּשַׁן פּוּרִים הוּא גַּם כֵּן פּוּרִים"; הֵם יָמִים כָּאֵלּוּ שֶׁבָּהֶם יֵשׁ לָאָדָם אֶפְשָׁרוּת לְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ בְּקֶשֶׁר חָזָק אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְאֶל הַצַּדִּיקִים, וְאַשְׁרֵי אָדָם שֶׁיּוֹדֵעַ אֵיךְ לְנַצֵּל אֶת הַיָּמִים הַלָּלוּ, שֶׁמַּתְחִילִין תְּחִלָּה בְּפָרָשַׁת תְּצַוֶּה, שֶׁבָּהּ יוֹצֵא עַל פִּי רֹב פָּרָשַׁת זָכוֹר, שֶׁשְּׁמוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לֹא מֻזְכָּר בָּהּ בְּפֵרוּשׁ, אֲבָל מְחַפְּשִׂים אֶת הַצַּדִּיק! יוֹדְעִים שֶׁהַצַּדִּיק נִמְצָא! אָמְנָם לִפְעָמִים זֶה בְּאֹפֶן שֶׁל הַעֲלָמָה, אֲבָל יוֹדְעִים שֶׁכָּל הַקְּדֻשּׁוֹת מַגִּיעוֹת מִן הַצַּדִּיק!

וְאַחַר כָּךְ קוֹרִין אֶת פָּרָשַׁת זָכוֹר, שֶׁזּוֹ מִצְוַת עֲשֵׂה מִדְּאוֹרַיְתָא, לִשְׁמֹעַ אֶת מְחִיַּת עֲמָלֵק, לְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: **רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תִּזְכֶּה אוֹתִי פַּעַם וּלְתָמִיד לִמְחוֹת אֶת עֲמָלֵק הַזֶּה!** שֶׁזֶּה הָרַע, זוֹ הַלֵּיצָנוּת, זֶה כָּל הַכֹּחוֹת הַמְנַסִּים לְרַחֵק אֶת הָאָדָם מֵהַצַּדִּיקִים.

"זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם" – בִּיצִיאַת מִצְרַיִם אָמְנָם זָכוּ עַם יִשְׂרָאֵל לָצֵאת מִן הַטֻּמְאָה, וּכְדִבְרֵי רַבֵּנוּ הַנַּ"ל שֶׁבַּתְּחִלָּה הָיוּ כָּל הַהִתְחָלוֹת מִיְּצִיאַת מִצְרַיִם, אֲבָל הִנֵּה בָּא אִישׁ בְּלִיַּעַל – עֲמָלֵק, קָפַץ לְתוֹךְ אַמְבָּטְיָא רוֹתַחַת וְקֵרֵר אֶת הָאַמְבָּטְיָא (רַשְׁ"י דְּבָרִים כה, יח), וַאֲנַחְנוּ צְרִיכִים עוֹד הַפַּעַם, לְהַדְלִיק אֶת זֶה, וּבְכָל פַּעַם שֶׁקּוֹרִין פָּרָשַׁת זָכוֹר – מוֹחִים אוֹתוֹ! וְאָדָם יִשְׁאַל: "אָז הָיוּ צְרִיכִים לִגְמֹר אוֹתוֹ כְּבָר מִזְּמַן"... אֲבָל כַּנַּ"ל זֶה לֹא נַעֲשֶׂה בְּפַעַם אַחַת, אֶלָּא בְּכָל פַּעַם מְעַט מְעַט.

מוּבָא מִצַּדִּיקִים, שֶׁכְּשֶׁמַּכִּים בְּ'הָמָן', הָמָן מַרְגִּישׁ אֶת זֶה! כָּל הַכָּאָה שֶׁעוֹשִׂין – הוּא מַרְגִּישׁ אֶת זֶה! זֶה לֹא סְתָם... אֲבָל לוֹקֵחַ זְמַן עַד שֶׁמְּבַטְּלִים אוֹתוֹ, זוֹ קְלִפָּה מְאֹד קָשֶׁה... וְעִם כָּל הַמְּחִיּוֹת הַלָּלוּ, סוֹף כָּל סוֹף כְּשֶׁיַּגִּיעַ הַזְּמַן הוּא יִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי... וּכְשֶׁקּוֹרִין פָּרָשַׁת זָכוֹר אָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹחַ מְאֹד בַּמִּצְוָה, לְקַיֵּם אֶת זֶה בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, לִקְרֹא אֶת הַפְּסוּקִים, וְלִשְׁמֹחַ מְאֹד **"אֲנַחְנוּ מוֹחִים אֶת עֲמָלֵק!"...**

וְהִנֵּה, בְּשָׁנָה זוֹ, בְּשַׁבָּת זָכוֹר זֶה כְּבָר י"א לְחֹדֶשׁ אֲדָר, וּבַמִּשְׁנָה בִּתְחִלַּת מַסֶּכֶת מְגִלָּה מוּבָא: "**מְגִלָּה נִקְרֵאת בְּי"א י"ב י"ג י"ד ט"ו**", וּכְפִי שֶׁמְּבָאֶרֶת הַמִּשְׁנָה, שֶׁלִּפְעָמִים קוֹרִין אוֹתָהּ בְּי"א וּבְי"ב וְכוּ', כִּי פַּעַם הָיָה 'יוֹם הַכְּנִיסָה', וְלֹא כֻּלָּם הָיוּ מְקֻבָּצִים תָּמִיד וְכוּ' [הַיּוֹם קוֹרִין רַק בְּי"ד, וּבְט"ו בְּמֻקָּף חוֹמָה, אֲבָל בִּזְמַנָּם הָיוּ מַתְחִילִין לִפְעָמִים כְּבָר בְּי"א, שְׁלֹשָׁה יָמִים לִפְנֵי], נִמְצָא אִם כֵּן, שֶׁאֵלּוּ יָמִים מְיֻחָדִים מְאֹד, שֶׁבָּהֶם כְּבָר "**מְגִלָּה נִקְרֵאת**".

וְלִכְאוֹרָה יִפָּלֵא, מַהִי הַלָּשׁוֹן "מְגִלָּה **נִקְרֵאת**"? לְכְאוֹרָה הָיָה צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּתוּב "קוֹרִין אֶת הַמְּגִלָּה" וְכוּ', וּמַהוּ "מְגִלָּה **נִקְרֵאת**" – דְּמַשְׁמַע נִקְרֵאת מֵעַצְמָהּ? אַךְ הַסּוֹד הוּא, כִּי הַקְּדֻשָּׁה גְּנוּזָה הִיא בְּתוֹךְ מְגִלַּת אֶסְתֵּר, וְהִיא נִקְרֵאת מֵעַצְמָהּ, שֶׁזֶּהוּ הָעִנְיָן שֶׁבְּכָל הַמְּגִלָּה כֻּלָּהּ לֹא כְּתִיב בְּפֵרוּשׁ שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְלוּ פַּעַם אַחַת, זֶה מַמָּשׁ בִּבְחִינַת 'הֶסְתֵּר', אֲבָל כָּל הַמְּגִלָּה מְלֵאָה בְּשִׁמּוּתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא – בְּרֵאשֵׁי תֵּבוֹת, סוֹפֵי תֵּבוֹת [וְכַמּוּבָא בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים], אַךְ זֶה בִּבְחִינַת הֶסְתֵּר, לָמָּה? כִּי אָדָם צָרִיךְ לָשׂוּם עֵינוֹ וְלִבּוֹ "**הַקְּדֻשָּׁה נִמְצֵאת פֹּה**!" אֲפִלּוּ שֶׁמִּבַּחוּץ לֹא נִרְאֶה כָּךְ...

מוּבָא, שֶׁכְּשֶׁפּוֹתְחִים אֶת הַמְּגִלָּה, פּוֹתְחִים אֶת שַׁעֲרֵי הַגַּן עֵדֶן, וְאָז הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל מְאֹד בַּשָּׁמַיִם, וְזוֹכִים אָז בֶּאֱמֶת לִקְדֻשַּׁת מָרְדְּכֵי הַצַּדִּיק, כְּדִבְרֵי מוֹהַרְנַ"תְ, שֶׁיִּשְׁנָהּ זְכִיָּה לִרְאוֹת אֶת מָרְדְּכֵי הַצַּדִּיק בִּשְׁעַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, מָה הַכַּוָּנָה? אוּלַי הוּא נִכְנָס עִם תַּחְפֹּשֶׂת וּמַסֵּכָה... אֲבָל פְּנִימִיּוּת הָעִנְיָן, מָרְדְּכֵי הַצַּדִּיק זֶה הַצַּדִּיקִים הַמְּזַכִּים אוֹתָנוּ בְּרֵיחוֹת טוֹבִים, שֶׁזֶּה הָיָה **מָרְדְּכֵי – 'מִירָא דַּכְיָא'** כַּנַּ"ל.

רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן קלה) גַּבֵּי קְדֻשַּׁת הַמּוֹעֲדִים, שֶׁיֵּשׁ חִיּוּב לְקַבֵּל פְּנֵי רַבּוֹ בָּרֶגֶל (סֻכָּה כז:), יֵשׁ מִצְוָה לָבוֹא וּלְקַבֵּל פְּנֵי רַבּוֹ בָּרֶגֶל, אַךְ הִנֵּה, מַה יַּעֲשֶׂה אֶחָד שֶׁגָּר רָחוֹק וְהוּא אֵינֶנּוּ יָכוֹל לָבוֹא וּלְקַבֵּל פְּנֵי רַבּוֹ בָּרֶגֶל? אוֹמֵר רַבֵּנוּ דָּבָר נִפְלָא: **יֵשׁ דָּבָר כָּזֶה שֶׁאָדָם כָּל כָּךְ מְקֻשָּׁר אֶל הַלְּמוּדִים שֶׁל הָרַבִּי שֶׁלּוֹ, אֲזַי הוּא מַמָּשׁ 'מְקַבֵּל פְּנֵי רַבּוֹ בָּרֶגֶל', הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁכָּל הַשִּׂמְחָה שֶׁלּוֹ בְּיוֹם טוֹב זֶה מֵהָרַבִּי שֶׁלּוֹ, זֶה נִקְרָא 'קַבָּלַת פְּנֵי רַבּוֹ בָּרֶגֶל', אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא הִגַּעְתָּ בְּפֹעַל מַמָּשׁ אֶל הָרַבִּי.**

וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ שָׁם, שֶׁזֶּהוּ הָא דְּאִיתָא בַּגְּמָרָא (סֻכָּה שָׁם) עַל רַבִּי אֶלְעָזָר שֶׁאָמַר: **מְשַׁבֵּחַ אֲנִי אֶת הָעֲצֵלִים בָּרֶגֶל**; כִּי אֵין לוֹ אֶת הָאֶפְשָׁרוּת לָבוֹא, וּמִצַּד שְׁנֵי יֵשׁ חִיּוּב לְכָךְ, מָה עוֹשִׂים?

אוֹמֵר רַבֵּנוּ: אִם אָדָם מְקַבֵּל 'פְּנֵי' רַבּוֹ – הַפְּנִימִיּוּת שֶׁל הָרַבִּי שֶׁלּוֹ, אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁלּוֹ, זֶה נֶחְשָׁב כְּמוֹ שֶׁהוּא קִבֵּל פְּנֵי רַבּוֹ בָּרֶגֶל.

אוֹתוֹ דָּבָר בְּפוּרִים, מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל אָמַר שֶׁיֶּשְׁנָהּ זְכִיָּה לִרְאוֹת אֶת מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק בִּשְׁעַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְזוֹכִים לָזֶה אִם אָדָם מִתְבּוֹנֵן מָהֶם הַלִּמּוּדִים שֶׁל מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק, מָה הוּא מְלַמֵּד אוֹתָנוּ, אֵיךְ הוּא מְחַזֵּק אוֹתָנוּ, וְזוֹ הַמַּתָּנָה הֲכִי גְּדוֹלָה שֶׁיְּכוֹלָה לִהְיוֹת, שֶׁהַצַּדִּיק מֵאִיר פָּנָיו, וְאָדָם זוֹכֶה לְהַרְגִּישׁ שִׂמְחָה אֲמִתִּית.

וְהִנֵּה כָּאָמוּר, הַמְּגִלָּה מְלֵאָה עִם כָּל מִינֵי שְׁמוֹת קְדוֹשִׁים שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים – רָאשֵׁי תֵּבוֹת, סוֹפֵי תֵּבוֹת, וּמִי יָכוֹל לִקְרֹא מְגִלָּה כָּזֹאת?... מִי יָכוֹל לְהַגִּיד "אֲנִי קוֹרֵא מְגִלָּה כָּזֹאת"? **אָדָם לֹא קוֹרֵא אֶת הַמְּגִלָּה... הַמְּגִלָּה "נִקְרֵאת" מֵעַצְמָהּ, בַּשָּׁמַיִם קוֹרִין אֶת הַמְּגִלָּה, זֶה סוֹד שֶׁל מְגִלָּה "נִקְרֵאת"**; אָכֵן אֲנַחְנוּ עוֹמְדִים כָּאן וְקוֹרִין – אוֹ שׁוֹמְעִים – אֶת הַמְּגִלָּה, אֲבָל בֶּאֱמֶת הַמְּגִלָּה "נִקְרֵאת" – הַפְּנִימִיּוּת, הַגִּלּוּי! שֶׁזֶּה סוֹד שֶׁל "מִקְרָא מְגִלָּה", הַיְנוּ לְהוֹצִיא אֶת כָּל הָאוֹרוֹת הָאֵלּוּ לְבַחוּץ, לְגַלּוֹת אֶת כָּל אֵלּוּ הַדְּבָרִים הָעֶלְיוֹנִים...

הַכְּלָל, אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁקְּרִיאַת הַמְּגִלָּה זוֹ עֵת רָצוֹן גְּדוֹלָה מְאֹד, וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד בִּשְׁעַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, שֶׁאַפִּלּוּ כְּשֶׁמּוֹחִים בְּ'הָמָן', שֶׁלֹּא יִהְיֶה עִם שׁוּם פְּצָצוֹת, נַפָּצִים וְכוּ', **זֶה לֹא בַּחֶדֶר שֶׁלָּנוּ! לֹא בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ שֶׁלָּנוּ! מוֹהַרְא"שׁ מְאֹד הִקְפִּיד עַל זֶה! זֶה סְתָם מְבַלְבֵּל אֶת הַכֹּל! אַתָּה רוֹצֶה לְדַפֵּק? תִּקַּח אֵיזֶה פַּטִּישׁ עִם סִיר וְתַכֶּה...** [גַּם זֶה עִם גְּבוּל, אַל תַּפְרִיעַ לְכֻלָּם בְּעֵת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, אֶלָּא תַּעֲשֶׂה בַּמָּה דְּפִיקוֹת כְּדֵי שֶׁהָמָן יַרְגִּישׁ אֶת זֶה טוֹב... אֲבָל בְּמֶשֶׁךְ כַּמָּה שְׁנִיּוֹת בִּלְבַד, וְתִתֵּן לַקְּרִיאָה שֶׁתַּמְשִׁיךְ הָלְאָה כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ].

וּבִכְלָל, בְּכָל יוֹם הַפּוּרִים צְרִיכִים לְהִשָּׁמֵר מִכָּל זֶה מְאֹד, כִּי זוֹ סַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, **לִשְׁמֹר שֶׁהַיְלָדִים לֹא יִגְּעוּ בְּזֶה! כָּל הַחוֹרִים צְרִיכִים לְהַזְהִיר זֹאת, שֶׁכָּל הַדְּבָרִים הַשַּׁיְכִים לְאֵשׁ וְכוּ' – אָסוּר בְּתַכְלִית הָאִסּוּר! זוֹ סַכָּנַת נְפָשׁוֹת! צְרִיכִים לְהַזְהִיר אֶת כֻּלָּם בָּזֶה! אֲצַל מוֹהַרְא"שׁ לְפָעָמִים הָיוּ מַפְסִיקִים בִּגְלַל זֶה בְּאֶמְצַע הַמְּגִלָּה, כִּי זֶה מַפְרִיעַ לְכֻלָּם, וְיֵשׁ לָזֶה רֵיחַ הַחֶפֶץ מֵרֵיחַ הַבְּשָׂמִים הַנַּ"ל שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמֵנוּ בְּיוֹם פּוּרִים...**

אֵלּוּ דְּבָרִים פְּשׁוּטִים, אֲבָל צְרִיכִים תָּמִיד לְהַזְכִּיר אֶת זֶה בְּכָל שָׁנָה, כִּי

אַחַר י"ב חֹדֶשׁ יֵשׁ עִנְיָן שֶׁל שִׂכְחָה (בְּרָכוֹת נח:), וּכְדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה שִׂכְחָה – מַזְהִירִין עַל זֶה...

בִּקְרִיאַת הַמְּגִלָּה צְרִיכִים לִשְׂמֹחַ מְאֹד, וְלָדַעַת שֶׁאָז פּוֹעֲלִים דְּבָרִים גְּדוֹלִים! אִם שַׁעֲרֵי גַּן עֵדֶן פְּתוּחִים, אָז הוּא הַזְּמַן מְסֻגָּל לְכָל מִינֵי יְשׁוּעוֹת נִפְלָאוֹת, שֶׁזֶּהוּ (אֶסְתֵּר ב, ג) "**וְיַפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ**" – יְכוֹלִים לְהִפָּקֵד בִּישׁוּעוֹת, כָּל אֶחָד מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ – בָּנִי, חַיַּי, מְזוֹנִי רְוִיחִי, אָז הוּא הַזְּמַן! בִּקְרִיאַת הַמְּגִלָּה!

וְקוֹרִין אוֹתָהּ בַּלַּיְלָה, וְאַחַר כָּךְ בַּיּוֹם עוֹד הַפַּעַם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמִזְמוֹר כ"ב הַנַּ"ל (פָּסוּק ג) "**אֱלֹהַי אֶקְרָא יוֹמָם וְלֹא תַעֲנֶה וְלַיְלָה וְלֹא דֳמִיָּה לִי**", וּמִזֶּה לוֹמְדִים שֶׁצְּרִיכִים לִקְרֹא אֶת הַמְּגִלָּה בַּלַּיְלָה וְלַחֲזֹר וְלִשְׁנוֹתָהּ בַּיּוֹם (מְגִלָּה ד.), וּבְכָל פַּעַם קוֹרִין כְּפִי הַבְּחִינָה שֶׁיִּשְׁנָהּ, בַּלַּיְלָה שֶׁשּׁוֹרֶה חֹשֶׁךְ, וּבַיּוֹם שֶׁכְּבָר מֵאִיר יוֹתֵר.

וְאַחַר כָּךְ מְקַיְּמִים אֶת מִצְוֹת הַיּוֹם – מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, אַהֲבָה וְחִבּוּר, לְהַרְאוֹת כָּל מִינֵי אוֹתוֹת שֶׁל אַהֲבָה, שֶׁזֶּה מַרְאֶה אֶת הֲרֵיחַ הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ אֵצֶל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַאֲפִלּוּ אִם יֵשׁ אֶחָד שֶׁהוּא בִּבְחִינַת 'חֶלְבְּנָה' – רֵיחַ לֹא כָּל כָּךְ נָעִים, אִם מְקָרְבִים אוֹתוֹ, מַסְבִּירִים לוֹ – מַרְאִים לוֹ סֵבֶר פָּנִים יָפוֹת, זֶה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ נִכְנַסְתָּ עַכְשָׁו לְפָנַי וּלְפָנִים! אַתָּה כֹּהֵן גָּדוֹל, וְעַכְשָׁו נִכְנַסְתָּ וְהִקְטַרְתָּ אֶת הַקְּטֹרֶת! הֵיא זְכוּת שֶׁל פַּעַם אַחַת בְּשָׁנָה!

וְזֶהוּ הַסִּיּוּם שֶׁל פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ – פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה [הַיּוֹצֵאת עַל פִּי רֹב בְּשַׁבַּת פָּרָשַׁת זָכוֹר, לִפְנֵי פּוּרִים], כִּי הַפָּרָשָׁה הָאַחֲרוֹנָה מְדַבֶּרֶת בְּעִנְיַן מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת, וּבֶאֱמֶת הוּא פְּלָאֵי פְּלָאִים, אַחַר שֶׁנֶּאֶמְרוּ לְדַבֵּר מִכָּל עִנְיְנֵי כְּלִי הַמִּשְׁכָּן וּבִגְדֵי הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל – בְּפָרָשַׁת תְּרוּמָה דָּבָר מֵהָאָרוֹן, הַשֻּׁלְחָן, הַמְּנוֹרָה, מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת שֶׁהָיָה בַּחוּץ, וְאַחַר כָּךְ מַתְחִילָה פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה עִם בִּגְדֵי הַכְּהוּנָה, וְאַחַר כָּךְ הַקְּרְבָּנוֹת שֶׁאַהֲרֹן הַכֹּהֵן הִקְרִיב כְּשֶׁחָנְכוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אַחַר הַכֹּל מַגִּיעָה הַפָּרָשָׁה שֶׁל מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת: "**וְעָשִׂיתָ מִזְבַּח מִקְטַר קְטֹרֶת**", שֶׁעָלָיו הָיוּ מַקְטִירִים אֶת הַקְּטֹרֶת, וּמַדּוּעַ שָׂמוּ אֶת זֶה דַּיְקָא בַּסּוֹף? כִּי זֶה הַשִּׁיא וְהַפִּסְגָּה!

כִּי הַקְּטֹרֶת רוֹמֶזֶת לְרֵיחוֹת טוֹבִים, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל שִׂמְחָה [וְכַנַּ"ל בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ בְּתוֹרָה כ"ד הַנַּ"ל, עַל הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי כז, ט) "**שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יְשַׂמַּח לֵב**"], **וְכָל הָעֲבוֹדוֹת שֶׁלָּנוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ וּבַמִּשְׁכָּן וּבִגְדֵי הַכְּהוּנָה וְהַחִנּוּךְ עַל יְדֵי הַקְּרְבָּנוֹת, הַכֹּל כְּדֵי לְהָבִיא אֶת הָאָדָם לִידֵי הַשִּׂמְחָה הַזֹּאת!**

וְהַפָּסוּק הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַפָּרָשָׁה הוּא: "**וְכִפֶּר אַחֲרֹן עַל קַרְנֹתָיו אַחַת בַּשָּׁנָה**" – כִּי גַּם מִזְבֵּחַ הַקְּטֹרֶת הוּא הָיָה מְיֻחָד רַק לִקְטֹרֶת, וְלֹא זָרְקוּ עָלָיו אֶת הָאָדָם אֶלָּא עַל מִזְבֵּחַ הַנְּחֹשֶׁת שֶׁהָיָה בַּחוּץ, שֶׁעָלָיו הִקְרִיבוּ אֶת הַקָּרְבָּנוֹת, וּמִזְבֵּחַ הַזָּהָב שֶׁהָיָה בִּפְנִים הוּא הָיָה מְיֻחָד רַק לִקְטֹרֶת, אֲבָל פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה – בְּיוֹם כִּפּוּרִים, הַכֹּהֵן הָיָה זוֹרֵק אֶת הַדָּם גַּם עַל מִזְבֵּחַ הַקְּטֹרֶת; זֶהוּ: "**וְכִפֶּר אַחֲרֹן עַל קַרְנֹתָיו אַחַת בַּשָּׁנָה**".

מַמְשִׁיךְ הַפָּסוּק: "**מִדַּם חַטַּאת הַכִּפֻּרִים אַחַת בַּשָּׁנָה יְכַפֵּר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַה'**" – הַפָּסוּק שׁוּב אוֹמֵר "**אַחַת בַּשָּׁנָה**", מַדּוּעַ? פֹּה יֵשׁ אֶת הַסּוֹד שֶׁל פּוּרִים, כִּי כַּמּוּבָא בִּתְחִלַּת דִּבְרֵינוּ: יוֹם כִּפּוּרִים הוּא כְּ–פוּרִים – כְּמוֹ יוֹם פּוּרִים.

יוֹם כִּפּוּרִים הוּא יוֹם אֶחָד מְיֻחָד בַּשָּׁנָה, שֶׁעָלָיו כְּתִיב "**יָמִים יָצָרוּ וְלוֹ אֶחָד בָּהֶם**" – וְהָאֶחָד הַזֶּה הוּא יוֹם כִּפּוּר, שֶׁהוּא הַיּוֹם הַכִּי גָּבוֹהַּ, שֶׁהַכֹּהֵן נִכְנָס 'לִפְנַי וְלִפְנִים', וְזֶה "**אַחַת בַּשָּׁנָה**", אֲבָל הַפָּסוּק מַזְכִּיר בְּפֵרוּשׁ: "**מִדַּם חַטַּאת הַכִּפֻּרִים**" – שֶׁהוּא בֶּאֱמֶת יוֹם כִּפּוּרִים, וְעוֹד הַפַּעַם מַזְכִּיר הַפָּסוּק: "**אַחַת בַּשָּׁנָה**" – מַהוּ שֶׁמַּזְכִּיר שׁוּב "אַחַת בַּשָּׁנָה"? כְּבָר כָּתוּב לִפְנֵי כֵן "**וְכִפֶּר אַחֲרֹן עַל קַרְנֹתָיו אַחַת בַּשָּׁנָה מִדַּם חַטַּאת הַכִּפֻּרִים**", וּמַהוּ שׁוּב "**אַחַת בַּשָּׁנָה**"? זֶה יוֹם פּוּרִים, הַתּוֹרָה מְגַלָּה לָנוּ שֶׁזֶּה בְּאוֹתָהּ רָמָה!

וְלֹא רַק שֶׁזֶּה בְּאוֹתָהּ רָמָה, אֶלָּא קְדֻשַּׁת פּוּרִים יֵשׁ בָּהּ מַעֲלָה יְתֵרָה, כִּי הִיא נִמְשֶׁכֶת לְכָל הַדּוֹרוֹת, וְאַף פַּעַם לֹא בְּטֵלָה, וּכְסִיּוּם הַפָּסוּק: "**וְכִפֶּר עָלָיו יְכַפֵּר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם**" – 'לְדֹרֹתֵיכֶם' דַּיְקָא, אֲפִלּוּ שֶׁאֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם, "**קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַה'**" – זוֹ קְדֻשַּׁת יְמֵי פּוּרִים, שֶׁהִיא "קֹדֶשׁ קָדָשִׁים", וְאַשְׁרֵי אָדָם הַיּוֹדֵעַ לְנַצֵּל אֶת זֶה בִּקְדֻשָּׁה, לִשְׁמֹר וּלְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹות בְּשִׂמְחָה, לִשְׁמֹעַ אֶת הַמְּגִלָּה בְּשִׂמְחָה, מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, סְעֻדַּת פּוּרִים בְּשִׂמְחָה, בְּאַהֲבָה וּבְאַחְדוּת, וְלֹא חַס וְשָׁלוֹם לְהִשְׁתַּכֵּר עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה שִׁכּוֹר כְּלוֹט, חַס וְשָׁלוֹם, **מַה פָּעַלְתָּ?! זוֹ נִקְרֵאת שִׂמְחָה?!** צְרִיכִים לִשְׁמֹחַ וּלְקַבֵּל הִתְעוֹרְרוּת: **רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה!** בְּיוֹם פּוּרִים יֶשְׁנָהּ הִזְדַּמְּנוּת, כִּי "**כָּל הַהִתְחָלוֹת הֵן מִפּוּרִים**" – אֲנַחְנוּ מַתְחִילִים וְקוֹנִים עַל זֶה קִנְיָן לְכָל הַשָּׁנָה!

אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְנַהֵל כָּזֶה יוֹם פּוּרִים, בִּתְמִימוּת, בִּפְשִׁיטוּת וּבְשִׂמְחָה, לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹות, לֹא לַעֲשׂוֹת מֵהַטַּפֵּל עִקָּר וּמֵהָעִקָּר טָפֵל, לְהִזָּהֵר מְאֹד לְהַשְׁגִּיחַ עַל

הַיְלָדִים, וּבִפְרָט בִּקְרִיאַת הַמְּגִלָּה שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוּם מַגַּע וּמַתָּן עִם כָּל מִינֵי נַפַּצִים שֶׁל אֵשׁ וְכוּ', וְגַם בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ לְהַשְׁגִּיחַ שֶׁכֻּלָּם יִשְׂמְחוּ, בְּעִקָּר בִּסְעֻדַּת פּוּרִים, וְיֵדְעוּ מַהִי הַשִּׂמְחָה שֶׁל פּוּרִים, **שֶׁעוֹשִׂים קִנְיָן שֶׁל שִׂמְחָה לְכָל הַשָּׁנָה**, עוֹשִׂים נְטִיעָה שֶׁל שִׂמְחָה!

אִם אָדָם זוֹכֶה בְּיוֹם פּוּרִים, הוּא מְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כָּל מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה; צְרִיכִים לְזָכֹר אֶת מַאֲמָר הַצַּדִּיקִים עַל דִּבְרֵי הַיְרוּשַׁלְמִי (מְגִלָּה פֶּרֶק ד, הֲלָכָה א) "**כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתְנִין לוֹ**", פֵּרוּשׁוֹ בְּפַשְׁטוּת: כָּל מִי שֶׁמְּבַקֵּשׁ – נוֹתְנִים לוֹ, לֹא מְסְתַּכְּלִים "הַהוּא יֵשׁ לוֹ כֶּסֶף, הוּא לֹא צָרִיךְ"... אֶלָּא "**כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתְנִין לוֹ**" – אָדָם מְבַקֵּשׁ, תֵּן לוֹ!

לְמָה זוֹכִים עַל יְדֵי זֶה? שֶׁגַּם בַּשָּׁמַיִם מְקַיְּמִים "**כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתְנִין לוֹ**", אַתָּה פּוֹשֵׁט יָד בִּתְפִלָּה, מְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֲזַי לֹא מְסְתַּכְּלִים הַאִם אַתָּה רָאוּי אוֹ לֹא רָאוּי – **נוֹתְנִים!** וּבִלְבַד שֶׁתִּהְיֶה "פּוֹשֵׁט יָד"... אַל תֵּשֵׁב בְּבַטָּלָה, תִּהְיֶה חָכָם, אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן! תִּקַּח קְצָת זְמַן בְּיוֹם הַפּוּרִים לְבַקֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ! אָמְנָם הוּא יוֹם עָמוּם, צְרִיכִים לְהָבִיא לְכֻלָּם מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת וְכוּ', אֲבָל אַף עַל פִּי כֵן תִּקַּח כַּמָּה דַּקּוֹת אֵצֶל צַדִּיקִים, אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הָיָה מְאֹד חָשׁוּב הַזְּמַן בַּבֹּקֶר, כִּי מָתַי הָכִי טוֹב? לִפְנֵי הַתְּפִלָּה, אַחַר כָּךְ אָדָם כְּבָר עָסוּק מְאֹד... יֵשׁ קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְהִנֵּה כְּבָר סְעֻדָּה... וְלָכֵן תִּקַּח קְצָת זְמַן בַּבֹּקֶר, אִם אָדָם יָכוֹל בְּהַשְׁכָּמָה – אַשְׁרֵי לוֹ! תִּקַּח קְצָת זְמַן, תִּלְמַד מַשֶּׁהוּ, שֶׁיִּהְיֶה קַבָּלַת הַתּוֹרָה בְּאַהֲבָה, וּתְפָרֵשׁ אֶת הַשִּׂיחָה שֶׁלְּךָ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, תִּהְיֶה "**פּוֹשֵׁט יָד**" – תְּבַקֵּשׁ, לֹא שֶׁתִּתְחָרֵט אַחַר כָּךְ "רָצִיתִי, לֹא הִסְפַּקְתִּי"... **תְּנַצֵּל אֶת הַהִזְדַּמְּנוּת פֹּז שֶׁנּוֹתְנִים לְךָ מִן הַשָּׁמַיִם שאתה יכול לפעול ישועות לך, למשפחה, ולכל עם ישראל!**

הקב"ה יעזור שנזכה לקבל את קדושת ימי הפורים בשמחה ובאהבה, ובעזרת ה' נזכה לפעול את כל הישועות שאנחנו צריכים, לנו ולכל ישראל, ונזכה בקרוב לקבל את פני משיח צדקנו!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע"ה, ולע"נ הרה"ח ר'
בנימין ביניש בן ר' יחזקאל שרגא ז"ל

להצלחת בנימין בן אהרן נ"י וכל משפחתו ולהצלחת ליאור
אורי בן אלישבע נ"י וכל משפחתו וכל התורמים והעוסקים
במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ"י
הילד ישי בן סילקא יעל נ"י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ"י
נעמי מרים בת חוה תחי'
סילקא יעל בת אביבה תחי'

ולע"נ ר' שלמה חנוך חרש ז"ל בן ר' ישראל משה, האשה
ליאת שרה בת מרדכי ע"ה, ר' יעקב דוד בן אברהם ז"ל,
מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה מרת חנה בילא בת
ברוך ע"ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם
שיבלט"א. לע"נ אליעזר שלמה ז"ל בן בנימין שיבלחט"א.
לע"נ אהרן בן שלמה ז"ל. והילד יהונתן ז"ל בן אושרה דינה
תחי' ולע"נ מיכל רונית ע"ה בת שרה ויצחק.

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון "אשי ישראל" בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו' ניתן לפנות לטלפון:-052 7691732

כנסו לאתר 'ברסלב שלי' breslevsheli.co.il

הודפס 'בדפוס מוהרא"ש'